

Krzysztof Kałużny, Andrzej Rokita
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

ZAINTERESOWANIA UCZNIÓW KLAS I–III GIMNAZJUM INTEGRACYJNEGO RÓŻNYMI FORMAMI AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

ABSTRACT

Interests in motor activity among students of 1st–3rd grades
in an integrated grammar school

The variety of children's dysfunctions, their peculiarities and range, determine to a high degree students' motor abilities and their participation in P.E. classes. A considerable group of parents with their children's medical certificates exempt their children from the participation in physical education classes, which is, in most cases, the only form of motor activity the children take part in.

In the process of education it is very important to arouse and to keep curiosity, which stimulates an inception of particular interests of the student. While implementing the aims of physical education, the students' interests in motor activity should be diagnosed. The identification of students' interests is needed to create an attractive and equal program of physical education.

The physical education classes based on the conscious students' choice of sports activity should make fundamentals. Therefore, the very important issue is to identify the interests of motor activity of all the students.

Key words: interests, integrated school, disabled students, grammar school, motor activity

WPROWADZENIE

Zwrócenie szczególnej uwagi na ucznia niepełnosprawnego, na jego indywidualne, zmienione przez dysfunkcje potrzeby, ma istotne znaczenie w podejmowaniu działań w celu stworzenia najkorzystniejszych warunków do normalnego funkcjonowania w środowisku oraz umożliwienia równego dostępu do wykształcenia.

W Polsce organizację pierwszych szkół integracyjnych rozpoczęto na początku lat 90., chociaż idea kształcenia integracyjnego na Zachodzie rozwinęła się już w latach 60. XX wieku. Początkowo w Polsce powstawały przedszkola i szkoły podstawowe, a dopiero na przełomie tysiąclecia (zgodnie założeniami reformy edukacyjnej) zaczęto tworzyć gimnazja integracyjne.

Celem integracji jest najpełniejsze uczestnictwo wszystkich dzieci w życiu edukacyjnym i społecznym w szkołach masowych, kształtowanie wzajemnych postaw toleran-

cji, akceptacji i zrozumienia odmienności innego człowieka [1].

Szczególnie ważnym środkiem procesu rewalidacji osób niepełnosprawnych jest kultura fizyczna. Wszystkie dostępne formy zajęć sportowych i rekreacyjnych stwarzają korzystną sytuację nie tylko do zwalczania przez osoby niepełnosprawne swego inwalidztwa, ale także do przeobrażania wartości, a tym samym pomnażania szans osób niepełnosprawnych na pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym [2].

Wychowanie fizyczne jako forma aktywności ruchowej szczególnie wpływa na sferę emocjonalno-motywacyjną, sferę uspołecznienia czy sferę intelektualną ucznia. Realizując cele wychowania fizycznego powinno się diagnozować zainteresowania aktywnością ruchową uczniów. Poznanie zainteresowania uczniów pomocne jest w tworzeniu atrakcyjnego, egalitarnego programu nauczania z wychowania fizycznego.

Autorzy nie spotkali się z doniesieniami

dotyczącymi prób określenia zainteresowań aktywnością ruchową uczniów klas integracyjnych gimnazjum (z wyjątkiem publikacji własnej) [3].

CEL BADAŃ

Celem badań było określenie zainteresowań aktywnością ruchową uczniów gimnazjum integracyjnego na lekcjach wychowania fizycznego.

Hipotetycznie założono, że zainteresowania te zależą od płci i stopnia pełnosprawności. W celu weryfikacji przyjętej hipotezy postanowiono odpowiedzieć na następujące pytania badawcze:

1. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową uczniów z klas integracyjnych w gimnazjum?
2. Czy zainteresowania aktywnością ruchową uczniów klas integracyjnych zależą od płci?
3. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową niepełnosprawnych dziewcząt i chłopców z klas integracyjnych w gimnazjum?
4. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową pełnosprawnych dziewcząt i chłopców z klas integracyjnych w gimnazjum?

MATERIAŁ I METODY BADAŃ

W prowadzonych przez autorów badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycz-

nego, posługując się techniką ankiety (w opracowaniu Rokity [4]). Badania przeprowadzono na początku roku szkolnego 2008/2009.

Analizą objęto uczniów Gimnazjum Integracyjnego nr 50, wchodzącego w skład Zespołu Szkół nr 11 we Wrocławiu. Zainteresowania aktywnością ruchową zdiagnozowano wśród 139 uczniów tego gimnazjum, w tym 109 zdrowych i 30 niepełnosprawnych (tab. 1).

WYNIKI

Zainteresowania aktywnością ruchową dziewcząt

Największym zainteresowaniem wśród dziewcząt zdrowych z klas pierwszych gimnazjum cieszyły się: pływanie (93%), piłka siatkowa i łyżwiarstwo (73%); z klas drugich: pływanie (91%), piłka siatkowa (83%), piłka ręczna (78%), łyżwiarstwo (65%) i piłka nożna (61%); z klas trzecich: piłka siatkowa (88%), łyżwiarstwo (76%), piłka nożna (65%), pływanie i gimnastyka (59%) (tab. 2). Sporą popularnością w klasach pierwszych cieszyły się piłka nożna, badminton, taniec towarzyski (53%) oraz piłka ręczna, gimnastyka, lekkoatletyka i jeździectwo (47%). W klasach drugich na poziomie 48% popularne były: narciarstwo, tenis ziemny, judo – karate, kolarstwo i łucznictwo. W klasach trzecich – tenis ziemny i taniec towarzyski na poziomie 53%.

Bardzo dużym zainteresowaniem wśród dziewcząt niepełnosprawnych w klasach pierwszych cieszyły się piłka nożna i pływanie (75%); w klasach drugich – piłka ręczna (100%), piłka siatkowa, pływanie oraz badminton (67%); w klasach trzecich – piłka siatkowa, pływanie, gimnastyka, jeździectwo, taniec towarzyski i kolarstwo (67%). Średnią popularnością wśród uczennic klas pierwszych cieszyła się piłka siatkowa, łyżwiarstwo, gimnastyka i jeździectwo (50%), a w klasach drugich piłka nożna, łyżwiarstwo, gimnastyka, tenis stołowy i łucznictwo (50%).

Tab. 1. Liczba badanych uczniów

Klasa	Dziewczęta		Chłopcy		Suma
	niepełnosprawne	zdrowe	niepełnosprawni	zdrowi	
I (A, B, C)	4	15	6	21	46
II (A, B, C)	6	23	7	16	52
III (A, B, C)	3	17	4	17	41
Suma	13	55	17	54	139

Tab. 2. Zainteresowania aktywnością ruchową dziewcząt

Dyscyplina	Klasa					
	I (liczba uczniów/odsetek)		II (liczba uczniów/odsetek)		III (liczba uczniów/odsetek)	
	N	P	N	P	N	P
Piłka nożna	3/75	8/53	3/50	14/61	1/33	11/65
Koszykówka	–	6/40	2/33	1/4	1/33	4/23
Piłka siatkowa	2/50	11/73	4/67	19/83	2/67	15/88
Piłka ręczna	1/25	7/47	6/100	18/78	–	2/12
Pływanie	3/75	14/93	4/67	21/91	2/67	10/59
Łyżwiarstwo	2/50	11/73	3/50	15/65	1/33	13/76
Gimnastyka	2/50	7/47	3/50	7/30	2/67	10/59
Lekkoatletyka	–	7/47	2/33	7/30	1/33	5/29
Narciarstwo	–	3/20	1/17	11/48	–	3/18
Tenis stołowy	1/25	5/33	3/50	9/39	1/33	6/35
Tenis ziemny	1/25	5/33	2/33	11/48	1/33	9/53
Jeździectwo	2/50	7/47	2/33	7/30	2/67	5/29
Badminton	–	8/53	4/67	17/74	1/33	3/18
Ringo	–	1/7	1/17	6/26	–	1/6
Wrotkarstwo	1/25	6/40	2/33	10/43	1/33	7/41
Taniec towarzyski	1/25	8/53	2/33	8/35	2/67	9/53
Kulturystyka	–	1/7	2/33	2/9	1/33	4/23
Judo – karate	1/25	5/33	2/33	11/48	1/33	6/35
Kolarstwo	–	4/27	2/33	11/48	2/67	3/18
Łucznicтво	–	3/20	3/50	11/48	–	–

N – uczniowie niepełnosprawni, P – uczniowie pełnosprawni

Zainteresowania aktywnością ruchową chłopców

Największym zainteresowaniem wśród badanych chłopców niepełnosprawnych z klas pierwszych cieszyły się piłka nożna (100%) i koszykówka (67%); w klasach drugich – pływanie, tenis stołowy i judo – karate (71%); w klasach trzecich: piłka nożna, pływanie i taniec towarzyski (75%). Sporą popularność, ale w wyborach mocno zróżnicowaną, miały w klasach pierwszych: piłka siatkowa, gimnastyka, tenis stołowy, tenis ziemny, jeździectwo i wrotkarstwo (33%), w klasach drugich: piłka nożna (57%), lekkoatletyka, tenis ziemny i łucznicтво (43%); w klasach trzecich: koszykówka, piłka siatkowa, piłka ręczna i jeździectwo (50%) (tab. 3).

Wśród chłopców zdrowych w klasach pierwszych prym wiodą zespołowe gry sportowe: koszykówka (81%), piłka nożna (71%), piłka siatkowa i piłka ręczna (57%); w klasach drugich: piłka nożna (100%), tenis

stołowy (69%), koszykówka i piłka siatkowa (62%); w klasach trzecich: piłka nożna (76%), koszykówka i piłka siatkowa (59%). Blisko 50-proc. zainteresowaniem uczniów klas pierwszych cieszyły się: pływanie (48%) i judo – karate (43%); w klasach drugich: pływanie (50%), tenis ziemny i kulturystyka (44%); w klasach trzecich: jeździectwo (47%) i piłka ręczna (41%) (tab. 3).

PODSUMOWANIE

Największym zainteresowaniem aktywnością ruchową badanych uczniów z klas integracyjnych gimnazjum cieszyły się: piłka nożna (od 68% do 71%), piłka siatkowa (od 59% do 71%), pływanie (od 51% do 73%). Sporą popularność miały: piłka ręczna, łyżwiarstwo, taniec towarzyski, tenis stołowy i ziemny, gimnastyka, kolarstwo i jeździectwo. Najmniej popularne były ringo oraz kulturystyka (tab. 4).

Tab. 3. Zainteresowania aktywnością ruchową chłopców

Dyscyplina	Klasa					
	I (liczba uczniów/odsetek)		II (liczba uczniów/odsetek)		III (liczba uczniów/odsetek)	
	N	P	N	P	N	P
Piłka nożna	6/100	15/71	4/57	16/100	3/75	13/76
Koszykówka	4/67	17/81	2/29	10/62	2/50	10/59
Piłka siatkowa	2/33	12/57	2/29	10/62	2/50	10/59
Piłka ręczna	1/17	12/57	2/29	6/37	2/50	7/41
Pływanie	1/17	10/48	5/71	8/50	3/75	6/35
Łyżwiarstwo	1/17	6/29	–	4/25	–	3/18
Gimnastyka	2/33	3/14	–	4/25	1/25	6/35
Lekkoatletyka	1/17	2/9	3/43	5/31	1/25	5/29
Narciarstwo	1/17	6/29	1/14	4/25	1/25	5/29
Tenis stołowy	2/33	7/33	5/71	11/69	1/25	6/35
Tenis ziemny	2/33	3/14	3/43	7/44	1/25	5/29
Jeździectwo	2/33	3/14	–	2/12	2/50	8/47
Badminton	–	–	–	2/12	–	1/6
Ringo	–	–	1/14	3/19	1/25	1/6
Wrotkarstwo	2/33	1/5	–	2/12	–	3/18
Taniec towarzyski	1/17	–	2/29	3/19	3/75	3/18
Kulturystyka	–	2/9	1/14	7/44	–	3/18
Judo – karate	–	9/43	5/71	4/25	–	3/18
Kolarstwo	1/17	8/38	2/29	5/31	1/25	3/18
Łucznictwo	1/17	8/38	3/43	5/31	1/25	3/18

N – uczniowie niepełnosprawni, P – uczniowie pełnosprawni

Tab. 4. Zainteresowania aktywnością ruchową dziewcząt i chłopców

Dyscyplina	Klasa								
	I (liczba uczniów/odsetek)			II (liczba uczniów/odsetek)			III (liczba uczniów/odsetek)		
	N	P	Σ	N	P	Σ	N	P/fit	Σ
Piłka nożna	9/90	23/64	32/70	7/54	30/77	37/71	4/57	24/71	28/68
Koszykówka	4/40	23/64	27/59	4/31	11/28	15/29	4/57	14/41	18/44
Piłka siatkowa	4/40	23/64	27/59	6/46	29/74	35/67	4/57	25/74	29/71
Piłka ręczna	2/20	19/53	21/46	8/61	24/62	32/62	2/29	9/26	11/27
Pływanie	4/40	24/67	28/61	9/69	29/74	38/73	6/86	15/44	21/51
Łyżwiarstwo	3/30	17/47	20/43	3/23	19/49	22/42	1/14	16/47	17/41
Gimnastyka	4/40	10/28	14/30	3/23	11/28	14/27	3/43	16/47	19/46
Lekkoatletyka	2/20	9/25	11/24	5/38	12/31	20/38	2/29	10/29	12/29
Narciarstwo	1/10	9/25	10/22	2/15	15/38	18/35	1/14	8/24	9/22
Tenis stołowy	3/30	12/33	15/33	8/61	20/51	28/54	2/29	12/35	14/34
Tenis ziemny	3/30	8/22	11/24	5/28	18/46	23/44	2/99	14/41	16/39
Jeździectwo	4/40	10/28	14/30	2/15	9/23	11/21	3/43	13/38	16/39
Badminton	–	8/22	8/17	5/28	18/46	22/42	1/14	4/12	5/12
Ringo	–	1/3	1/2	2/15	10/26	13/25	1/14	2/6	3/7
Wrotkarstwo	3/30	7/19	10/22	2/15	12/31	14/27	1/14	10/29	11/27
Taniec towarzyski	2/20	9/25	11/24	4/31	11/28	15/29	5/71	12/35	17/41
Kulturystyka	–	3/8	3/6	3/23	9/23	12/23	1/14	7/21	8/19
Judo – karate	1/10	14/39	15/33	7/54	15/38	22/42	2/29	9/26	11/27
Kolarstwo	1/10	12/33	13/28	4/31	16/41	20/38	4/57	6/18	10/24
Łucznictwo	1/10	11/31	12/26	6/46	16/41	22/42	1/14	3/9	4/10

N – uczniowie niepełnosprawni, P – uczniowie pełnosprawni

Wśród niepełnosprawnych dziewcząt i chłopców preferowane były następujące formy aktywności: pływanie, piłka nożna, piłka siatkowa, tenis stołowy, piłka ręczna i gimnastyka (tab. 4).

Pełnosprawni uczniowie (dziewczęta i chłopcy) najczęściej wybierali: piłkę nożną, piłkę siatkową, pływanie, koszykówkę, piłkę ręczną, łyżwiarstwo, taniec towarzyski i tenis stołowy.

Wpływ na wzrost zainteresowania uczniów gimnazjum piłką siatkową, piłką nożną, piłką ręczną oraz tańcem towarzyskim mają media. Przykładem na to jest obecnie piłka ręczna – z wcześniejszych badań dotyczących zainteresowań aktywnością ruchową wynikało, że nie jest to zbyt popularna dyscyplina. Sukcesy męskiej reprezentacji Polski oraz transmisje meczów wpłynęły, zdaniem autorów, na wzrost jej popularności.

Wpływ mediów na wzrost czy spadek zainteresowania uczniów można zaobserwować na wielu przykładach. Zmniejszenie liczby transmisji meczów koszykówki odbiło się spadkiem zainteresowania uczniów tą dyscypliną sportu.

Prowadzone od kilku lat przez Urząd Miasta Wrocławia projekty:

- nauki pływania dla wszystkich uczniów klas III szkoły podstawowej, realizowany przez cały rok,
- bezpłatnego korzystania przez uczniów ze sztucznego lodowiska w okresie zimowym,

mogą mieć wpływ na wzrost zainteresowań wśród uczniów pływaniem oraz łyżwiarstwem.

Zauważono również, że zainteresowania aktywnością ruchową badanych uczniów klas integracyjnych zależą od płci.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Obuchowska I., Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, WSiP, Warszawa 1995. [2] Maszczak T., Kultura fizyczna jako obszar rewalidacji osób niepełnosprawnych w obliczu przemian społecznych, [w:] Garniewicz E., Krause A. (red.), Od tradycjonalizmu do ponowoczesności, UW-M, Olsztyn 2002, 333–339. [3] Kałużny K., Zainteresowanie różnymi formami aktywności ruchowej wśród uczniów klas I–III gimnazjum integracyjnego, *Rozprawy Naukowe AWF we Wrocławiu*, 2010, 30, 212–217. [4] Rokita A., Zainteresowania formami aktywności ruchowej a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych, praca doktorska, AWF, Wrocław 1997.